NOVICE

gospodarskih, obertnijskih in narodskih stvarí.

Izhajajo vsako **sredo** in **saboto**. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XIII. **V Ljubljani v sredo 14. novembra 1855.** **List 91.**

Kako bo kdaj z mašinami pri kmetijstvu?

Kdor se ozre na stare čase nazaj, in to kar danes vidi pri kmetijstvu, primerja z nekdanjostjo, bo menda lahko odgovor dal na to vprašanje. Gotovo je, da mašine bojo kadaj opravljale večidel vse kmetijske opravila.

Naj se nikomur to čudno ne zdí, — potrebe časa bojo to terjale, in dobiček, ki bo iz tega izviral, bo tisti zagovornik mašin, kteremu tudi mali kmetič ne bo mogel ušés zatisniti. Ni treba nikomur prerok biti, da bi mogel to spoznati, — kdor ima očí, da vidi, in um, da prevdarja, že vidi, kakošne silne prekucije se godé že po svetu v kmetijstvu, pa velíko več se bo še premenilo. Mati zemlja ne bo imela večtistega počitka, ki ga je v nekterih krajih dosihmal imela, ki je v ledinah mirno spala; ljudstva sveta hočejo kruha in zmiraj več kruha, in ga bojo terjale od nje.

Če je pretekle leta tako rekoč obertnijstvo kraljevalo čez kmetijstvo in so se v obertnijstvu in fabrikah mnoge nove poprave in naprave vpeljale, je prišel sedaj čas na kmetijstvo. Kmetijstvo je sedaj tisto kolo, okoli kterega se je jela zemlja sukati. Vlade mnozih dežel so obernile vso svojo pozornost na kmetijstvo, — mnogo pisateljev in časnikov, ki nekdaj še mislili niso na kmetijstvo, pišejo, prevdarjajo, svetujejo, kako povzdigniti rodovitnost polja, kako znižati ceno mesa in sto druzih stvarí, za ktere se še pred malim časom zmenili niso.

Kaže se tedaj iz vsega očitno, da kmetijstvu se bliža nov čas — čas mašin.

Marsikteremu, ki ni vajen dalje kot čez svoj prag gledati, se bo to smešno zdelo, al naj nam verjame, da je skoz in skoz resnica. Saj se lahko prepriča, če oberne svoje oči na sestričnjo kmetijstva — na obertnijstvo. Dokler niso obertniki in fabrikantje delali z mašinami, je obertnijstvo tavalo na nizki stopnji; le z mašinami se je začel pospeh obertnijstva. Naj le premislimo, kaj vse se sedaj z mašinami opravlja, kar se je še pred malo leti izdeljevalo z rokami ali z živino. Predeleč bi nas peljalo, ako bi hotli naštevati vse, kar so mašine premenile v obertnijstvu, — opomnimo le papirnic, v kterih zdaj mašine izdelujejo, kar je delala še pred kratkim človeška roka.

Tudi kmetijstvo bo prišlo na versto, in je že na poti k temu, se vé da še le tako rekoč od deleč se nam kaže ta dôba — al kaže se že očitno, in v 10 letih bo že veliko drugač in čez 20 še več in tako dalje.

Že imamo mašine, ki sejejo, okopujejo, osipujejo, mlatijo, retajo, meljejo, rezanco režejo, koruzo smučejo in veliko veliko druzih. Res je, da veči del teh mašin vidimo sedaj še le pri vélikih kmetijah, ker so predrage za malega posestnika. Tudi je res, da nektere še niso tako popolnoma narejene, da bi opravljale svoje delo, kakor ga želí kmetovavec. Al to ne more biti drugač — le počasi gré vsaka stvar naprej, ker bistrih glav, ki znajdejo zdaj to zdaj uno popravo, ni vsaki čas tolike na svetu, da se bi v hip moglo vse prenarediti.

Pa že vidimo, kako se nektere mašine, ki so že bolj poterjene, čedalje širijo po svetu in namestujejo človeško roko, in prišel bo čas, ko bojo popolnoma izdelane in dober kup na prodaj, v rokah vsacega gospodarja.

Saj sta nam plug (drevo) in brana očitna priča, da se tudi prosti kmet ne more odtegniti mašinam, kadar so spoznane, da opravljajo svoje delo hitrejši, z manjšim trudom in manjšimi stroški in lepši kakor jih roka človeška opraviti zamore. Nekdaj ni bilo ne pluga ne brane: človek je kopal zemljo in jo ravnal s svojo roko — kdo bi sedaj tako ravnal!

Tako se preminja svet in s potrebami njegovimi tudi človek!

Nismo pa spisali tega sostavka zatega voljo, da bi se jutri že prijeli vsi naši kmetovavci mašin — naš namen je, s temi versticami jim le pokazati, da bliža se čedalje bolj čas mašin za kmetijstvo, in naj tedaj se nihče več ne posmehuje, ako vidi mašine ali bere od njih, ampak naj se počasi pripravlja na to premembo v kmetijstvu.

Gospodarske skušnje.

Ozimino, ki je letos na več krajih prevelika zrastla, kosé

po mnozih krajih okoli Dunaja in tudi drugod. Tudi gosp. Terpinc, predsednik naše kmetijske družbe, je je dal kake tri orale pokositi, in z velikim pridom polovico te zelene klaje s polovico suhe pokladajo molznim kravam. Preveliko ozimino kositi ali jo po drobnici popasti dati, ni nič novega, je pa letos svetovati gospodarjem, kjer je že prevelika zrastla, sicer bi utegnila pod snegom delj časa škodo terpeti. Kosí se pa, se vé da tako, da se bilčice ne celó tikama pri tleh ne porežejo.

Ali je prav živini pušati, kadar ni očitno bolna?

Časnik za kmetijstvo na Parskem govorí o tem resnične besede in svarí, kar tudi mi popolnoma poterdimo, pred tistim zlo navadnim pušanjem, kadar živina še ni bolna in se je le še kakošne bolezni bati. Včasih je bila navada konjem in govedom kakor ljudem spomladi pušati, češ, da ne dobé čez leto preveč kervi ali da se jim krí s tem sčisti; bili so celó v pratikah posebni dnevi zaznamovani, kdaj je dobro pušati. To so bile stare vraže, ktere so iz tega izvirale, da prosti ljudjé, pa tudi stari zdravniki še niso imeli pravega zapopadka od kervi in bolezin. To je zdaj drugač in malo kje bomo zadeli na zdravnika, ki bi človeku pušal brez očitne bolezni; kovačev po starem kopitu in pa konjedercov je pa še dosti, ki zdravi živini pušajo, kolikorkrat kak gospodar k njim pride in jim reče, naj pušajo konju ali kaki drugi živini; mislijo si: „če gospodar hoče in mi plača, za-

kaj bi ne storil? če tudi živini ne koristi (ne nuca), pa meni koristi, ker brez plačila ne bom pušal". Treba je tedaj, da so gospodarji sami tako razumni in ne dajo svoji živini brez potrebe pušati, ker je očitno, da zguba kervi je zguba močí, mesa ali mleka, in da zamore potem tudi tako oslabljena živina lože zboleti. V mnozih boleznih je pušanje velika dobrota in potreba, ne da bi kterikrat živina preveč kervi imela, ampak zato, ker se v mnozih boleznih v nektere životne dele: pljuča, serce, možgane itd. preveč kervi navalí in tak naval kervi se ne dá, kadar je hitrega oprostenja s kervjo potopljenih delov potreba, na nobeno drugo vižo tako gotovo odpraviti, kakor da se živini kervi vzame. Če pa ni bolezni in so okoljšine take, kakor na priliko, da je kje kaka kuga, ktera napada raji bolje rejeno živino, takrat se dá to drugač storiti in sicer s pomanjšanjem tečne piče, da se konjem manj ali celó nič ovsa ali druzega žita za tisti čas ne dajè in tudi goveji živini bolj redivna klaja odtegne, poleti pa je zelena klaja in paša naj bolja namestnica pušanja. Še vse premalo je spoznana velika moč, ki jo ima zelena — *bolj vodenčnata — klaja do kervi: ona nareja krí bolj* redko, rudečo in jo, kakor pravimo, čisti. Vse to pa storí, da živini potem ni treba pušati, ako ni — kakor smo rekli — očitno zbolela za kakim prisadom ali silnim navalom kervi do možganov, pljuč itd.

Starozgodovinski pomenki.

O imenu Styria, Štirsko, Štajarsko, Steiermark.

Razložil Davorin Terstenjak.

(Dalje in konec.)

Da se povernemo spet na svoj predmet in sicer k dokazovanju, da so Torščani (Taurisci) in Štirčani (Stiriates) bili slovensko pleme, ne pa keltiško, moramo še omeniti, da gerb Štirije tudi to terdilo podpira. V štirskem gerbu vidimo une znamenja, ktere na rimsko-slovenskih kamnih sto in stokrat nahajamo. Naši domači zgodovinarji vsi mislijo, da je žival štajarskega gerba panter; tudi v diplomatiških pismih velja za panterja. Al podoba nam očividno kaže, da to je kriva misel. Panter nima griv, žival štajarskega gerba pa ima grive, toraj je lev. Leva tudi spričujejo plameni, kteri mu iz mnozih delov života švigajo [1]). Lev je znamenje (simbol) sonca v nar veči toploti, ali letne vročine, — zato ognjeni plameni. Ta žival ima dalje rogova, in iz te sostave se vidi, da ima mitologično podval. Rogovi so vlastina Šiva-ta, kakor lev Radogosta, gerb je toraj slovenskega početka in zaznamuje združeno častje nar glavniših božanstev noriških Slovencov. Ker levov z odpertimi lapami [2]) in možkih podob z bikovimi rogovi in ušesi iz rimskega časa več nahajamo, tedaj slobodno sklepamo, da so ta gerb že stari Štirčani — Torščani in Norčani rabili.

[1]) Glej podobo štirskega gerba v Muharovi „Gesch. der Steierm." II. B. na početku.

[2]) Takih levov je več v Celi; tam ste tudi dve podobi možki z bikovimi rogovi in ušesi. Pa naj nobeden ne misli, da ti podobi očitujete Osirida, ali pa kakošnega „Flussgotta". To zamoremo s terdnimi dokazi spričati, da se Osiris nikdar ni tako očitoval, tudi ni „Flussgott". Nekteri učeni se nemorejo ločiti od domišlije, da vsak spomenik, kteri ima rimsk napis, bi ne bil rimsk, akoravno je že več kakor pred pol stoletjem učeni Nemec Kasimir Häffelin dokazal, kako so si Nemci kraj Rajna rimske imena pridevali, rimske umetnosti si prilastovali, svoje molike po rimskih obrazovali, grobne spominke v latinskem jeziku napravljali itd. (Glej Aila Academiae Theod. Palat. Tom. V. historicus str. 19.) Kar v tej zadevi od Nemcov velja, to tudi od Slovencov. Tudi ostroumni Ambr. Eichhorn spozna to resnico, da niso vsi rimski spominki od Rimljanov, temoč od domačih Noričanov postavljeni bili. (Glej Amb. Eichhorn „Beiträge zur ältern Gesch." I. str. 39.) Pis.

Že Muharju so ti levi zmešnjave delali, da ni vedil nikamor ž njimi, zato piše res zadosti smešno: „Čudne so res mnogotere starodavne levove podobe, ki jih nahajamo na srednjem in doljnem Štajarskem, ktere deloma med sprednjima tacama človeško podobo ali ovnovo glavo deržé, kakor v Admontu, Št. Martinu poleg Gradca, v Strassgangu, Stallhofen-u, Mariboru, Waltersdorf-u, Slov. Bistrici, Št. Marjeti poleg Cela, v Laškem, Celi, Polzeli, Dobernskih Toplicah. Ali morebiti te podobe kažejo na lov in boj pervotnih stanovnikov s takimi zverinami na Štajarskem ali sploh s takimi pošastmi?" Predragi Muhar! Al bode zamogel kteri naravoslovec dokazati, da so levi nekdaj tudi na Štirskem divji živeli! Ali se bode kak naravoslovec potrudil nam dokazati, da je štirska zemlja nekdaj rodila „pošasti" možoleve, ovnoleve itd.? Lev in beran (oven) spadata v slovensko bogočastje, in sadaj še pričujejo ne samo podobe levov in beranov na rimskih spominkih, temoč tudi imena v rimskih napisih Levcimar in Levkamul *) = Leo in Leonorus, Leonorius, Löwenmund, in Veranus, da je Slovenec te živali napravil in se nekdaj pred njimi kot znamnji svojih božanstev uklanjal.

Prijateljsk dopis o družtvenih zadevah **).

Iz Koroškega.

Kmali se bo četerto leto pričelo, kar je bilo družtvo sv. Mohora v Celovcu osnovano. Zdí se nam torej potrebno, družtvenemu odboru pohlevne želje mnogih družtvenikov, s kterimi smo imeli priložnost govoriti, ponižno razodeti, da jih pred začetkom novega leta prevdari in pretehta. Ako pa komu niso po volji, naj se oglasi, da se resnica prav spozna. Veliko voliko je na tem ležeče, da se z izdavanjem knjig vselej prava pot zadene. Le toliko časa bodo udje družtvu zvesti ostali, dokler se njih dnarji v izdavanje dobrih knjig obračajo. Vsaka knjiga, ktera ni v čisti in pravilni lahko razumljivi slovenšini pisana, naj se brez pomislika odverne, ali pred natisom vsaj toliko popravi, da nje branje človeku zoperno ne bode. Želje, ki so bile v „Novícah" oznanjene, so popolnoma tudi naše. Samo to-le še dostavljamo.

Pred vsim drugim se nam zdí potrebno, za našo mladino skerbeti. Zatorej bi bilo po naših mislih želeti, da

*) Levcimar = Leander, Lavomar, Lavoslav, Levkamul od levko, lev, in mule, nemški: Maul, Leonorius, Löwenmaul, Löwenmund. Pervešnji izpeljavi imen Levcimar = Lučimar in Levkamula = Mila lega niste resnične, zato ju zaveržemo. Zavoljo Levkamul namesto Levkomul, primeri Velkaverh namesto Velkiverh, lastno ime rodbine kranjske. Ime Levcimar se nahaja med napisi celskih rimskih kamnov, Levkamul pa med napisi sekovskih rimskih spominkov. Na obeh mestih je, kakor je znano, dosti levovih podob. Veranus Sammi filius se nahaja v Neumarktu, tam, kjer starinoslovci stare Noreje iščejo. V tem napisu toraj imamo dvoje čistih slovenskih imen: Beran in Samo. Na koroških rimskih kamnih najdemo polatinčeno ime Levcimar v Leonatus. Že gori sem rekel, da je lev znamenje sončne vročine, ker so levove grive zaznamovale sončne žare, zato v besedah fobe, griva, in foibos, sonce, juba, griva, in jubar, svetloba, gran, keltiški: sonce in griva vlada sorodnost. Tudi v slovanskem jeziku nahajamo Kason, bog sonca, od sanskritiške korenike kas, lucere, in kaša, keša, der haarige, zottige, lockige (zato Slovenci pravijo kozlu in ovnu: kaško, keše, keško). Ime Libušine, sestre Kaša, Kaška, toraj pomeniti zna: die Lockige, ali pa: die Glänzende; slednje se mi zdí verjetniše, ker ima tudi ime Brela od berleti, flackern. Ker nahajamo toliko lastnih imen slovanskih, kterih pomen nam le sanskritski jezik stolmačuje in ktere so slovanske, akoravno nič več ni ostalo od korenike drugih izpeljancov, kakor lastno ime, kdo bode tedaj dvomil, da so tudi druge imena takošni azijatiški domačniki, postavimo Isson, Ilunko itd.? Pis.

**) Čeravno, razun poslednjih verstíc, ta spis nič novega ne obsega, česar bi ne bili naši listi že omenili, mu vendar nismo mogli odreči natisa, ker nam je došel iz Koroškega od moža, kterega, kakor sl. družtvo sv. M., tudi mi spoštujemo. Vred.

se vsako leto kake primerne bukvice za mladost izdajo, bodi si kaka veča povest ali manjše povestice, po resničnih dogodbah osnovane. Povestice, kterim se že na licu pozna, da so zgolj izmišljene, bodo sčasoma neslane. Veliko lepih dogodb bi se dalo iz zgodovine izdelati, posebno pa iz austrijanske povestnice; včasih naj se vzame predmet iz zemljopisa, ljudo- in natoroznanstva itd.

Ako pregledamo imenik družtvenih udov, jih nahajamo narveč duhovnov med njimi. Naj bi se zategavoljo posebno tudi gledalo na izdavanje duhovskih bukev, ki so častiti duhovšini v pripomoč in vsim v podučenje. Ker se sv. pismo in pridige že na Krajnskem izdajajo, naj se izberajo duhovske bukve, ki imajo kak drug predmet iz cerkvenega slovstva.

Tudi za kmetiške ljudí bi bilo včasih kaj poskerbeti s kakimi podučnimi bukvicami. Ne more se tajiti, da doslej odraščeni kmetiški ljudje bukev, ki samo koristne nauke obsegajo, sploh le malo beró. Zategavoljo naj bi se jim posebno take bukve v roke dajale, v kterih se različni poduki v mikavne povesti vpleteni nahajajo.

To so kratkoma naše želje, pa še ene ne moremo zamolčati, ker vémo, da je skorej splošna, namreč, da bi se naš ljubljeni časopis „Prijatel“ od družtva ločil in posebej izdajal. Ne dvomimo, da mu bo obilno število naročnikov v pomoč priteklo. Ne samo družtvu, ampak tudi „Prijatlu“ bi utegnilo tako sčasom boljše kazati.

To so v imenu mnozih odkritoserčne besede domoljuba, ki je vès vnet za povzdigo in razcvet našega družtva.

—.—

Kratkočasno berilo.

Huda baba.

Národna serbska pravlica *).

Nekega dné se podá mož s svojo ženo na pot, in ko prideta memo senožeti, ki je bila ravno pokošena, reče mož: „Žena, lej, kako čedno je ta senožet pokošena“. Žena pa pravi: „Kaj si slep, da ne vidiš, da ni pokošena, ampak ostrižena?“ Na to ji mož zaverne: „Žena, kdaj si pač slišala, da travnike strižejo? Kaj ne vidiš, kako je kosa semtertje švigala?“ Žena pa le upije, da je senožet ostrižena, tako dolgo, da se do terdnega spreta in da jo mož prav zlo nabunka. Žena se še bolj stogotí in kakor da bi mu hotla norce kazati, roko vzdigne in v eno mer z dvema perstoma dela, kakor da bi strigla, in upije: „ostrižena, ostrižena, ostrižena je“. V tem prepiru gresta naprej, in ker žena možu s perstoma le škarje pred nos kaže in neprenehoma „ostrižena je, ostrižena“ nad-nj klepeče — pumf! telebi v jamo, ktere pred sabo ni vidila, ker je le na moža in njene škarje gledala. Mož pa se nič ne zmeni zato, in rekoč: „prav se ti je zgodilo, klepetulja!“ gré svojo pot naprej in še v jamo ne pogleda ne.

Čez ene dní mu je pa vendar žal bilo za njo; se tedaj napravi in gré k luknji gledat, da bi jo vèn potegnil, če je še živa. „Morebiti se bo zdaj poboljšala“ — pravi — vzame verv in gré k jami; spustí verv v globočino in kliče, naj se je prime, da jo gori potegne. Res čuti, da visí velika teža na vervi, al ko privleče verv gori, kako se prestraši, ko vidi, da namest žene njegove se je deržal verví — vrag, ki je bil po eni strani bel kot ovca, po drugi pa čern kakor je peklenšek. Mož vès plašen hoče verv izpustiti, al vrag vpije: „Derži, derži, in bodi milosten; umori me, če me ne moreš živega terpeti, le iz te jame me reši“. Mož pa se je usmilil vraga in ga otél iz jame. —

Vrag vpraša zdaj moža, koga je v ti luknji iskal, da je verv doli spustil in tako njega rešil. Ko mu mož pové, kaj se je pred nekimi dnevi z njegovo ženo zgodilo in da reve vendar ni hotel pustiti, da bi v globočini poginila, se vrag zavzame in reče: „Bratec, kaj ta baba je tvoja žena in ti zamoreš ž njo živeti? in si jo hotel še rešiti íz brezdna? Čuj! tudi jez sem pred nekimi dnevi v to jamo padel; iz začetka mi je hudo djalo bivati v ti globočini, čez ene dní sem se pa vendar navadil, saj véš, da se človek marsikaj navadi, kako bi se vrag ne, — al kar je ta zlodjeva baba k meni prišla, mi ni bilo več obstati; v kot, da sem se komaj ganiti mogel, me je stisnila, in poglej le! kakošen sem na ti strani, na kteri se me je deržala — vsa bleda je od same nje hudobije. Pusti jo doli, če veruješ na Boga; jez pa te hočem zato, da si me rešil, srečnega storiti“. In to rekši, odterga vrag zeliše iz tal, ga podá možu in pravi: „Vzemi to zeliše in ga spravi; jez pa bom šel in hčer nekega kralja obsedel; iz vse dežele bojo prišli zdravitelji, duhovni in menihi na pomoč, da bi jo ozdravili in mene iz nje pregnali, jez pa je ne bom pred zapustil, dokler ti ne prideš. Ti pa reci, da si zdravnik in jo prideš ozdravit, da jo češ le s tem zelišem pokaditi in rešiti peklenske obsede. Na to ti bo kralj svojo hčer za ženo dal in ti boš ž njim kraljeval“.

Mož vzame zeliše, ga spravi v svojo torbico in se posloví od svojega prijatla — vraga.

(Konec sledí.)

*) Po Vuku Stef. Kar.

Novičar iz austrijanskih krajev.

Iz Limbuša na Štajarskem. * 28. dan p. m. je bila tukaj spet slovesna delitev darílv pridnim in poštenim vincarjem iz vinskih goric, kteri naj manj 10 let enega gospodarja služijo. Bil je prav prazničen dan. Tudi svetli nadvojvoda Joan so počastili s svojo nazočnostjo to slovesnost.

Iz Varaždina na Horvaškem. * Ni vse eno sedanji čas, ako je kako mesto poleg železnice ali ne. Varaždinci se tedaj na vso moč potegujejo, da pri kanižo-marburški železnici ne ostanejo na strani in so sklenili poslati deputacijo na Dunaj s prošnjo, naj sl. ministerstvo ne dovoli, da bi se železnica po mislih delničnega družtva (aktionarjev) v Kaniži peljala unkraj Drave za Čakovčem memo Ormoža na Ptuj in odtod v Marburg, ampak da naj se napravi iz Kaniže memo Kotoribe, Prelogà, Varaždina na Zavrežje in Ankenstein v Marburg. — Zagrebške „Gosp. Nov.“ dokazujejo v enem svojih poslednjih listov, da vsak, kdor ne misli pristransko, mora poterditi to pot železnice.

Iz Ljubljane. V pondeljk popoldne ob štirih so se pripeljali presvetli cesar spet iz Tersta nazaj v Ljubljano, kjer so se, sprejeti na kolodvoru železnice od civilnih in vojaških oblastnij in milostljivega gosp. knezoškofa pod veselimi živijo-klici obilne množice ljudstva, le toliko mudili, da so kosili; čez pičlo uro so se spet podali po železnici na Dunaj. S polajšanim sercom so šli nazaj domú, ker so zapustili Svojega bolnega brata nadvojvoda Ferdinanda Maksa v Terstu na naj bolji poti k zdravju.

Novičar iz raznih krajev.

Sliši se, da posebno na tiste cesarske zemljiša na Ogerskem, ktere so bile unidan dunajski banki v last dane, se bojo povabili iz domačih, pa tudi iz ptujih dežel naselniki za bolje obdelovanje zlo zapušene zemlje. — „Če je žena pred 6 mesci po sklenjenem zakonu otroka rodila, ni zadosti, da bi se mu môgle pravice zakonskega rodú odreči, če mož pri kerstu le izreče, da on ni oče tega otroka ali če se po tem izreku otrok v kerstne bukve kot nezakonsk otrok zapiše, ampak treba je, da mož očestvo v postavnem času spodbije“, — tako se glasí sodniška razsodba o nekem novejšem primerljeji. — Pri dopisovanji po telegrafu se smé v austrijansko-nemških zaveznih deželah tistim 25 besedam, za ktere je naj nižja tarifa postavljena, od 10. dneva t. m. še 5 besed dostaviti brez

povišanja tarifnega plačila. — Slabo je naletel te dní neki dohtar-skaza K. na Dunaji, ki je poslal dohtarskemu odboru kuglice (Pillen) in cel kup spričb, da skoz 20 let je že ozdravil 800 za kolero, drisko, legarom itd. bolnih ljudí; dohtarski odbor je preiskal kugljice in moža potem zatožil sodnii kot mazača. — Gorčakov piše od 7. t. m. iz Krima, da sovražnik ni dosihmal nič novega počel, in da večidel vojnih ladij se je združilo v zavetji pred zalivom Kamiškim. — Časnik „Nord“ piše, da car Aleksander ne bo šel, kakor se je mislilo, v Varšavo, ampak da pride 17. t. m. v Petrograd nazaj. — Kako zlo se pripravlja Rusija za vojsko, poterjuje poseben ukaz, ki veléva, da se imajo v unidan predpisanem rekrutiranji iz vsih verst starosti od leta 18. do 36. novinci nabirati. Kar se po tem takem od mirú govorí, spada le v kolo živih želj, ki se od mnozih straní res čedalje očitniše glasijo, ali pa v trombo dnarničarjev, ki potrebujejo za svoje špekulacije zdaj vojne burje, zdaj pa tihega cefira. Ko je te dní minister Palmerston bil pri veliki pojedini londonskega župana, je na napito zdravico med drugim odgovoril, da je angležka vlada sklenila ne pred nehati od vojske, dokler ne bo takošnega mirú dosegla, kakoršnega ima pravico terjati. — Sami angležki časniki tožijo, da njih armada v Krimu tako pijančva, da je groza. — Nova postava na Ruskem vpeljuje pri nižjih vradnikih spet národno uniformo (kaftan), ktero je začel car Peter I. odpravljati; tudi na vseučilišču v Gurjevu (Dorpat) je novi minister nauka Norov namesto nemškega jezika vpeljal rusovskega. — Katoliška cerkev na Rusovskem je zgubila svojega višjega škofa (metropolita) Ig. Holovinskega, ki je nedavno v Petrogradu umerl. — Kralj sardinski pride 23. t. m. v Pariz; že dolgo mu pripravljajo v cesarskem poslopji stanovanje.

Náglica se rada kazni.

(Dalje.)

22. Pustiva to. Ne daj Bog, da o Hemi
Bi takega le kol'kaj mogel reči.
Le toliko sem hotel reči s temi,
Da naše dní brez straha se opeči
Ni teže na kaj takega nateči,
Ker to je sad, ki nudi ga omika,
Ki branijo naj jo poštenja meči
Od nas stran, ker se silno že primika
Kužeč pošteni rod slovenskega jezika.

23. Kot rože, ki na vertu so vsajene,
Vesele so in lepe rasti krasne,
Kjer ti vertnar ne opusti nobene
Skerbí za nje in dela kar jim hasne,
Ko solnca svit prižiga se in gasne,
Priliva marno jim in vlago dela,
Da reši rasti v suši jih počasne,
Tako za sina Hema je skerbéla,
Da lepa zdrava sta mladenča razcvetela.

24. In taki sini staršem so veselje,
Da imajo jih bolj kot sebe radi,
In spolnijo jim vse mogoče želje,
Ker vidijo, da v svoji sladki nadi
Ne motijo se, da se njih krí mladí
In da živeli bodo še v sinovih,
Ko bodo počivali v zemlje hladi
Po zemskega življenja negotovih
Pa vender sladkih le preberž minočih dnovih.

25. Napravila je Hema gostovanje,
Da sina mlajega za god vezuje,
In o godéh godí se vse po smanje.
Ker kakor praznik god se posvečuje,
Le da se med domačimi praznuje,
Le žlahto in prijatle vabijo,
In o godéh se le veselje čuje,
Tu radovati se ne zábijo,
Vesele volje z žalostjo ne hábijo.

26. Da bilo je veselo tukaj tudi.
Si misli vsak in praviti ni treba;
Al da ne preveselo se ne čudi,
Ker, kar preveč je, nima blagra z neba,
Vpijani vino, če preveč ga sreba;
Al židane so vsi vsi bili volje,
Ker rezali so od veselja hleba
Kosove zmerne, ki po njih ne kolje,
Ker zmernost je veselja plodonosno polje.

27. Do tme se vezovati, menim, dost je.
Ko mraku solnce bližalo je dan,
Odhajali so, ki prišli so v gostje,
In ko je solnčni tek bil dokončán,
So že razšli se vsak na svojo strán;
Samo naj bližnji delj se prideržijo.
In kdor nam bolj je kakor drugi vdan;
Težkó naj pervi ti se odpustijo,
Navadno se naj zadnji vsedajo v kočijo.

28. Ki naj na zadnje s Hemo se poslavlja
Je Konigonda, sestra blage Heme,
In mož nje Manhart, ki se ž njo odpravlja.
Na vratu slonite si sestri neme,
Poslednje še dajete si objeme,
Poljubljate se dolgo brez besede.
Ločitev ljubih duš je plodno seme,
Ki, kakor pade v solznovlažne grede,
Požene kal, ki mraz je streti nima vede.

29. In konca ni in kraja ne objema,
Čez dolgo spet začnejo govoriti,
Zdaj svaku tako beseduje Hema: —
Al daj, dovoli, gost mi prečastiti!
Da naj se vsakdo sam smé posloviti,
Da si v teatru misliti se trudi.
„Kdo so, ki slišal bom jih govoriti?“
Hemo poznaš in sina njena tudi
In tretji je — al zdaj pazljivost raj' obudi!

Hema.

Velika, lepa hvala, blagi svak,
Da ste počastili me dans ta dan
In prišli ste obhajat god sinú.

Manhart.

Gospá, sorodnica vi blaga moja,
Ne vam, le meni se spodobi hvala,
Da vém jo vam za to veselje tako,
Ki vžival danes sem ga v družbi vaši.
Vaš sin, sinova vaša vredna sta
Očeta svojega in matere.

Hema.

In tebi Konigonda, blaga sestra,
Priserčna bodi hvala, da si prišla
In s svojo vpričnostjo povišala
Veselje dné današnjega, — le škoda
Da delj pri nas ostati ne utegneš.

Konigonda.

Ne morem kakor rada, ljuba sestra,
Ker sil'jo z možem me domú opravki,
In lepa hvala za današnjo rádost,
Le škoda, da je bil tvoj mož od doma,
Da bilo ni veselje prav popolno.

Hema.

Gotovo, sestra, bil bi on med nami,
Če mogel bi ne bil oddaljen biti,
Ker sina rad ima.

Manhart.

To je resnica,
On blag je kakor žena, dober mož
In dober oče, in sinova dobra,
In blagor hiši, kjer je vse tak dobro.
Na Konigondin god se snidemo
Pri nas; vi pridete gospá?

Hema.

Gotovo!
Če me dotlej ohrani živo Bog.

Manhart.

In z vami pride blagi mož?

Hema.

Gotovo!
Če živ in zdrav bo in utegne.

Manhart.

In Vilko vi, in Hartvig tudi vi?

Vilko.

Gotovo! če bom živ in zdrav in bo
To všeč očetu ino materi.

Hartvig.

In jaz ponavljam bratove besede.

Manhart.

In vi, častiti mož bogaboječi,
Pobožni brat soproge moje ljube
In matere teh dveh mladenčev verlih,
Vi tudi pridete?

Jerman.

Po Božji volji!

Manhart.

Tedaj pa zdravi! Z Bogom.

Vsi.

Z Bogom, z Bogom.

Jerman.

Da, z Bogom! Pax vobiscum ubicunque.

Vilko in Hartvig.

In midva greva spremit ju en čas.

(Manhart, Konigonda, Vilko in Hartvig odidejo.)

(Dalje sledí.)

Ena uganjka zastavice v 89. list.

1	6	11	16
8	3	14	9
12	10	7	5
13	15	2	4

So pa mnogoverstne, kakor smo jih od več straní prejeli.

Odgovorni vrednik: Dr. Janez Bleiweis. — Natiskar in založnik: Jožef Blaznik.